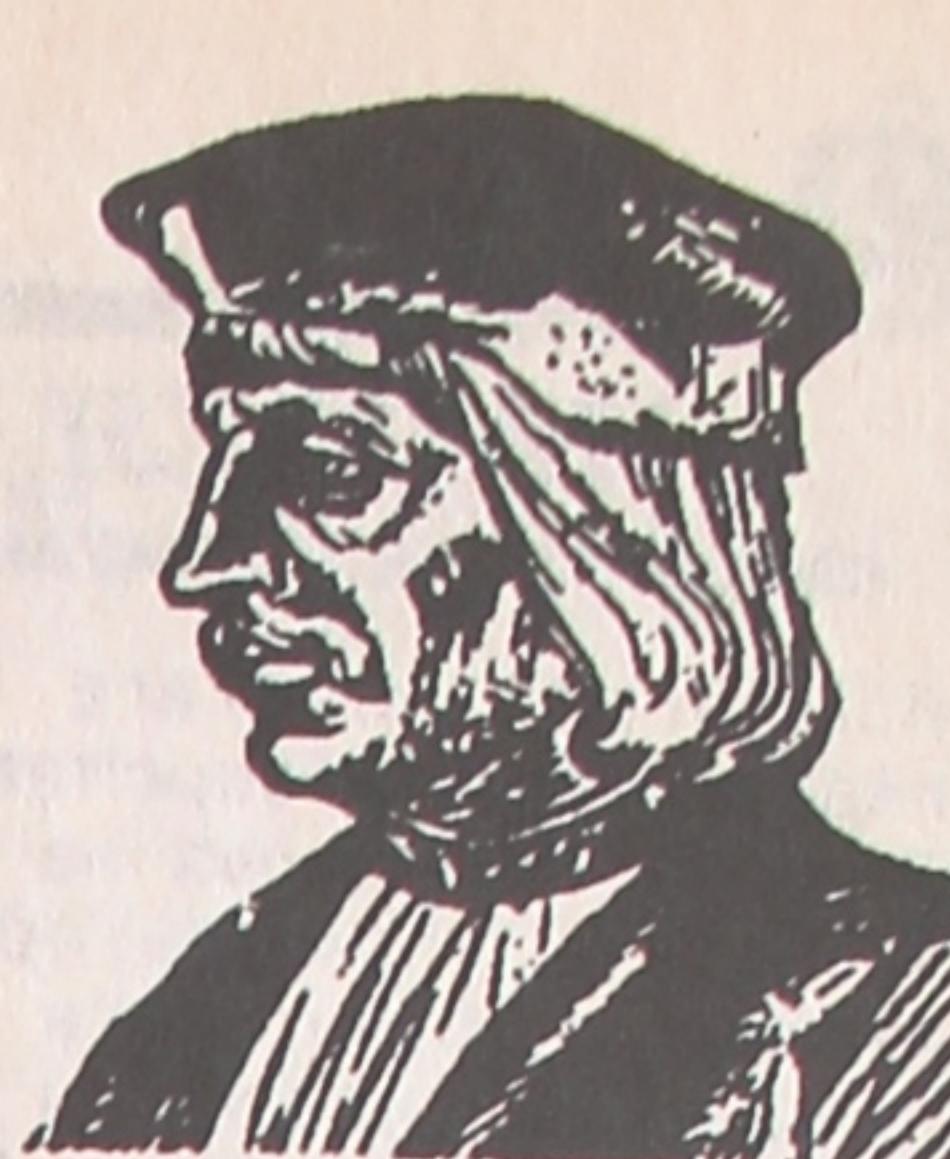

Гомельскі Універсітэт

№ 18(956)

АЎТОРАК, 15 снежня 1998 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цена дагаворная

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

24 лістапада адбылося перадашнне ў бягучым годзе пасяджэнне Савета універсітэта. Асноўным на парадку яго дня было пытанне аб работе культурнага цэнтра па духоўна-эстэтычнаму выхаванню студэнтаў. Заслуханы і аблеркаваны даклад прарэктара па культурна-асветніцкай работе А.В.Лысянкова. У прынятай пастанове дзейнасць цэнтра ацнена станоўча. Адначасова прадугледжаны меры па ўдасканаленні праводзімай у гэтым напрамку работы.

Па інфармацыі прарэктара па навуковай работе прафесара Д.Р.Ліна найбольш вопытным кандыдатам навук дазволена краініцтва аспірантамі.

Савет разгледзеў кадравыя пытанні. Доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар кафедры тэарэтычнай фізікі А.М.Сердзюкоў абраны загадчыкам кафедры оптыкі. Прафесарам гэтай жа кафедры абраны доктар фізіка-матэматычных навук Г.С.Міцюрыч.

Кандыдат біялагічных навук В.М.Храмчанкова абрана па конкурсу на пасаду загадчыка кафедры батанікі і фізіологіі раслін. На пасаду старшага выкладчыка кафедры фізічнага выхавання і спорту выбрана Т.Я.Магілёўца, а на пасады асістэнтаў кафедры педагогікі – С.А.Вальчанка і І.Т.Зайцева.

ПА ПРАБЛЕМАХ ВЫХАВАННЯ МОЛАДЗІ

Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь, Міністэрства адукацыі, Дзяржкамітэт па справах моладзі, БПСМ, Беларуское навукова-педагагічнае таварыства правялі ў Цэнтральным Доме афіцэраў рэспубліканскую навукова-практычную канферэнцыю "Выхаванне моладзі ў духу грамадзянскасці, патріятызму і гатоўнасці да воінскай службы". Ад нашага універсітэта ў яе работе прыняў удзел прарэктар па вучэбнай і выхаваўчай работе М.М.Войнаў.

ЮБІЛЕІ,

Старэйшай педагогічнай вышэйшай навучальнай установе Беларусі – Віцебскому дзяржаўнаму універсітэту імя П.М.Машэрава спойнілася 85 гадоў. З гэтай нагоды тут адбыліся святочныя ўрачыстасці. Ад нашага універсітэта ў іх прыняў удзел прарэктар па навуковай работе, прафесар Д.Р.Лін. Ад калектыву ГДУ ён уручыў юбілярам прывітальны адрес і памятны падарунак.

ЮБІЛЕІ...

З-га снежня сваё 80-годдзе адзначыў Магілёўскі дзяржаўны універсітэт імя А.А.Куляшова. Яго калектыву прывітальны адрес і памятны падарунак ад ГДУ ва ўрачыстай абстаноўцы уручыў рэктар, член-карэспандэнт НАН Беларусі Л.А.Шамяtkоў.

Мінула 50 гадоў, якіх прыхте высокакваліфікованыя кадры па замежных мовах Мінскі лінгвістычны універсі-

тэхнічнай дапамога людзям у сённяшніх складаных эканамічных і сацыяльных умовах, і асабліва ў рэгіёнах, якія закранула чарнобыльская бядка, неабходна вельмі востра. Пяць гадоў назад пачалася карпатлівая і мэтанакіраваная работа па стварэнні псіхалагічнай службы на Гомельшчыне сілами Нацыянальнай акадэміі Сацыяльной дапамогі (АНПАС), італьянскіх вучоных з г.Пізы, ГДУ імя Ф.Скарыны, а таксама дабрачыннага фонду "Дапамога дзесям Чарнобыля". І зараз можна сцвярджаць: беларуск-італьянская праграма паспяхова рэалізоўваецца. Вядзенца падрыхтоўка практичных псіхолагаў з ліку студэнтаў педагогічных спецыяльнасцей ГДУ, слухачоў факультета павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў, дырэктараў школ-інтэрнату, дзіцячых дамоў. У ГДУ адкрыта новая спецыяльнасць – "Псіхалогія". А нядайна адбылася знамянальная падзея, якая падсумавала туго значную работу, якая вялася дагэтуль: у ГДУ адкрыта лабараторыя практичнай псіхалогіі – другая па ліку ў нашай рэспубліцы (адна ўжо дзейнічае ў Мінскім дзяржаўным педагогічным універсітэце імя М.Танка).

Усе гэтыя гады падрыхтоўка кадраў псіхолагаў вялася з дапамогай і пры непасрэдным удзеле вялікага энтузіяста – дырэктара Дэпартамента псіхолагаў, прафесара універсітэта г.Пізы Гаэтана Барлета. Яго шматлікія прыезды да нас з Італіі для

НАДЗЕЯ ЗАЎТРАШНЯГА ДНЯ

читання лекцый па псіхалогіі студэнтам можна без пераўышвання назваць подзвігам. І стварэнне лабараторыі практичнай псіхалогіі адбывалася пры самым актыўным яго ўдзеле. Таму так высока і была ацэнена яго падзвіжніцкая дзейнасць ва ўніверсітэце: на ўрачыстым пасяджэнні Савета ГДУ рэктар член-карэспандэнт НАН Рэспублікі Беларусь Л.А.Шамяtkоў уручыў Гаэтана Барлета Дыплом аб прысвяенні яму ганаровай ступені доктара псіхалогіі Гомельскага дзяржуніверсітэта імя Ф.Скарыны (на здымку). Італьянскія вучоны выказаў шчырую ўдзячнасць і адзначыў, што гэта прызнанне не толькі яго асобы, але і італьянскага народа, яго

культуры, якія ён прадстаўляе. Ён глыбока перакананы ў тым, што жыццё мае асаблівы сэнс, калі прызнаюцца каштоўнасці чалавека, і калі гэтыя каштоўнасці можна падзяліць

(ЗАКАНЧЭННЕ на 2-й стар.)

З IV пленума БРК галіновага прафсаюза

НА АБАРОНЕ НАШЫХ ПРАВОЙ

Фінансава-еканамічны крызіс закрануў практична ўсе слай насељніцтва. Работнікі адукацыі і науки – не выключэнне. Пацвярджаюць гэта лічбы: за апошнія пяць гадоў узровень дабрабыту работнікаў сістэмы адукацыі пагоршыўся амаль у тро разы, не забяспечваецца выкананне пагаднення аб паэтапным набліжэнні сярэдняй заработка платы работнікаў адукацыі да сярэдняй заработка платы ў прымісловасці. Наадварот, разрыў павялічваецца.

Што рабіць у такай складанай сённяшній ситуацыі дзеля абароны сваіх членоў прафсаюза? Аб гэтым ішла гаворка на IV пленуме Беларускага рэспубліканскага камітэта галіновага прафсаюза, які адбыўся ў г.Гомелі ў канцы мінулага месяца. На ім з дакладамі выступілі старшыня БРК прафсаюза Т.І.Чобатава і старшыня Гомельскага абкома прафсаюза У.Я.Курылаў. У работе пленума прымалі ўдзел намеснік старшыні МАПОУ В.М.Бярзін, намеснік міністра адукацыі рэспублікі А.І.Купцоў, старшыня аб'яднання прафсаюза Гомельскай вобласці А.В.Кабанец, намеснік старшыні

аблвыканкома У.У.Давідовіч.

Пленум прыняў пастанову, накіраваную на абарону працоўных, сацыяльна-еканамічных і прафсаюзных правоў работнікаў галіновага прафсаюза студэнтаў ГДУ па арганізацыйнаму ўмацаванию прафсаюза, развіццю сацыяльнага партнёрства з органамі ўпраўлення адукацыі.

Удзельнікі пленума прынялі Зварот да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі, у якім з болем і заклапочанасцю сканцэнтравалі ўвагу на той надзвычайнай ситуацыі, якая склалася ў аплаце працы, матэрыяльна-прававой абароне работнікаў сістэмы адукацыі.

Члены пленума БРК галіновага прафсаюза наведалі і наш універсітэт, дзе азнаёміліся з пастаноўкай работы прафкомаў ГДУ па сацыяльнага партнёрства прафсаюзных камітэтаў і адміністрацыі, лячэбнай і аздараўленчай базай для студэнтаў. Для іх быў наладжаны экспкурсіі ў музей Ф.Скарыны, лабаратарыю лазернай оптыкі.

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую пленную навукова-педагагічную дзейнасць і ў сувязі з 50-годдзем з дні нараджэння Ганаровай граматай аблвыканкома ўзнагароджаны МАЛАШЧАНКА Аляксей Цярэнцьевіч – старшы навуковы супрацоўнік навукова-даследчага сектара.

З гэтай жа нагоды МАЛАШЧАНКА Аляксей Цярэнцьевіч узнагароджаны таксама Ганаровай граматай універсітэта.

За шматгадовую пленную навуковую і вучэбную работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскіх жыцці і ў сувязі з 50-годдзем з дні нараджэння асістэнта кафедры ВМ і праграміравання БАГДАНАВА Таццяна Рыгораўна ўзнагароджана Ганаровай граматай універсітэта.

Гомельскі дні

(ЗАКАНЧЭННЕ. ПАЧАТАК на 1-й стар.)

псіхалогії Мінскага дзяржаўнага педагогічнага універсітэта імя М.Танка. Таму не выпадкова на знамянальную падзею ў г.Гомель прыехалі дэкан названай факультета С.І.Копцева і загадчыца кафедры практичнай психалогіі В.І.Сляпкова. У навучальнай установе, дзе яны працуць, не першы год вядзёцца падрыхтоўка студэнтаў, якія вывучаюць дынамічную психалогію, і хутка атрымаюць ступень бакалаўра. У гэтых навучальными працэсе задзейнічаны і Г.Барлета. Працуе тут і лабараторыя клінічнай психалогіі, адкрыта з яго ж дапамогай. Цеснае супрацоўніцтва паміж сталічнымі і гомельскімі калегамі, якія адзначыла ў сваім выступленні С.І.Копцева, неабходна паглыбляць і ў будучым. Так, яны маглі бы прымаць у сябе на стажыроўку гомельскіх студэнтаў.

Лагічным працягам афіцыйнай часткі сустэрэча стала адкрыццё лабараторыі практичнай психалогіі ГДУ, якая размяшчаецца на другім паверсе санаторыя-прафілакторыя. Чырвоную стужку перад уваходам у яе разрэзала Л.А.Шамятко і Г.Барлета. Лабараторыя складаецца з некалькіх утульных пакояў, аснашчаных неабходным абсталяваннем, спецыяльнай літаратурой, набытымі таксама з дапамогай італьянскага вучонага. Шмат сіл прыкладзена тут і

У час адкрыцця лабараторыі.

калегтывам кафедры психалогіі на чале з яе загадчыкам А.А.Лытко. Для работы з наведальнікамі лабараторыі самых розных узростаў прадумана ёсё да дробязей: распрацаваны спецыяльныя тэсты, устаноўлена адпаведная апаратура. Кожны з пакояў носіць функцыянальныя характеристы: для індывідуальнай і групавой тэрапіі, для дыагностыкі, пабудовы тэрапеўтычнага працэсу, для сямейнай тэрапіі, для психалагічнай адаптациі першакурснікаў. Сюды можа прыйсці любы выкладчык, супрацоўнік, ці цэлая сям'я са сваімі жыццёвымі ці іншымі проблемамі, студэнт, у якога ёсьць складанасці ў вучобе, у адносінах з

выкладчыкамі і г.д. Тут ім акажуць патрэбную дапамогу штатны психолаг лабараторыі, выпускнік ГДУ У.У.Анфілаў, самі студэнты спецыяльнасці "Псіхалогія". Цяпер іх тэрэтычнае навучанне пераходзіць у практичнае рэчышча. Наведванне гэтай лабараторыі, у адрозненне ад аналагічных служб, як дзяржаўных, так і прыватных, якіх у г.Гомелі некалькі, бясплатнае.

Лабараторыя – месца эксперыментальнай работы студэнтаў – будучых психолагаў, якія, па словах Г.Барлета, даюць надзею ў заўтрашні дзень.

Т.ДУБЯК.
Фота У.ЧЫСЦІКА.

КИТАЙСКАЯ РЕФОРМА

Чудес, как говорится, на свете не бывает. А в экономике – особенно.

Своими соображениями на этот счет решила поделиться на страницах нашей газеты пятикурсница экономического факультета ГГУ Чжан Жун Жун. Она рассказывает о достигшей в последние годы немалых успехов экономике своей страны, многое из которой можно было применить и у нас.

В 80-ых годах ХХ века многие социалистические государства последовательно, одно за другим входили в период реформ. За многие годы, прошедшие с их начала, некоторые страны достигли блестящих успехов.

Китайская реформа точно сделала свой выбор – деревенскую семью, которая несла полную ответственность перед государством за землю. Так стимулировалась активность крестьян. Как сказал великий архитектор китайских реформ Дэн Сяо Пин: "Реформа начинается с крестьянина. Цель нашей реформы – возродить в каждом человеке ответственность за порученное ему дело, надо отказаться от "пищи из общего котла", стимулировать трудолюбие крестьян".

В Китае количество людей в аграрном секторе составляло 80% всего населения. Если успешно стимулировать активность крестьян,

то можно решить вопросы удовлетворения потребностей населения в питании. Успехи реформ в аграрном секторе экономики могут составить надежный фундамент и для реформ в других областях экономики.

Россия же выбрала себе другой путь – изменение политического режима, а потом экономические реформы. Были отпущены цены в ситуации, когда не хватало товаров, в таких условиях начали проводить приватизацию, когда законодательство еще не закрепило право на землю. Поэтому уровень инфляции быстро вырос, а производительность предприятий упала.

Использование стратегии реформ

Реформа – это своего рода жесткая революция. Она касается экономики, политики, просвещения, интересов населения и ввиду этого обязательно возбудит противоречия между группами людей. Поэтому умение использовать стратегию реформы – это очень важный элемент успеха. Цель китайской реформы представляет собой обеспечение основных интересов населения. Это значит, что, с одной стороны, население может чувствовать, что реформа дает им реальную пользу и, с другой – неизбежно форсировать реформу.

Россия существовала в условиях плановой экономики 74 года, а Китай – 43 года. 74 года – это длинный срок, сменилось 3 поко-

ления. Плановая экономика переходит на путь рыночной, а менять сознание руководителя – нелегкий вопрос.

Отношение между реформой и открытой экономикой

В Китае создание открытой экономики представляет собой основную задачу реформы. Здесь тоже достигнуты большие успехи. Созданы и успешно функционируют свободные экономические зоны.

К середине 90-х годов открылись более 5000 китайских предприятий за рубежом. Сумма инвестиций составила 5,16 млрд. USD в 120 странах и регионах.

Отношение между реформой, открытой экономикой и стабильностью

Как сказал Дэн Сяо Пин, Китаю нельзя быть шумным и беспорядочным. Экономика развивается только в стабильном и дружном обществе. Надо вытеснить из нашей жизни все то, что мешает нам пойти по пути социального развития.

Для Китая самой высокой целью является стабильность.

Какие же отношения существуют между стабильностью, динамикой развития и реформой?

Реформа представляет собой мобильное развитие экономики и производства. Она может представить надежные основы для обеспечения стабилизации.

Если бы не имели успеха реформы, то мы не смогли бы победить в революции (VI-IV) (студенческие волнения в Пекине в 1989 г.).

Почему после этой революции наша страна стала такой стабиль-

універсітэт

Кнігі наших вучоных

3 НАВУКОВАСЦЮ і ПРАКТИЧНАЙ НАКІРАВАНАСЦЮ

Падрыхтоўка будучых настаўнікаў ставіць мэтай іх набліжэнне да сучасных дасягненняў педагогічнай тэорыі, а таксама надзеіную практичную арыентацыю на раашэнне пастаянна ўзнікаючых праблем школьнага навучання і выхавання. Менавіта гэтым патрабаванням адпавядае падручнік па педагогіцы акадэміка НАН Рэспублікі Беларусь прафесара, загадчыка кафедры педагогікі нашага універсітэта І.Ф.Харламава, які выйшаў у Мінску пятнадцатым перапрацаваным і істотна дапоўненым выданнем.

Перш за ёсё ў падручніку пры інавацыйным выкладанні матэрыялу вытрымана класічная структура курса педагогікі як дысцыпліны для ВНУ.

Пачынаецца падручнік разглядам агульных пытанняў педагогічнай тэорыі. Ужо тут аўтару ўдалося адназначна абазначыць асобасна-арыентаваны статус свайго даследавання, адходзячы ад рэцэптурнай харкторыстыкі прадмета педагогікі як навукі аб арганізацыі навучання і выхавання школьнікаў. Выбраная аўтарам пазіцыя замацоўваецца і атрымлівае навуковую інтэрпрэтацыю ў главах "Асоба як прадмет выхавання" і "Сутнасць выхавання як педагогічнага працэсу". У іх даецца сацыяльна і генетычна дэтэрмінаванае тлумачэнне працэсу асобаснага развіцця вучня пры вядучым і накіроўвающим значэнні выхаваўчых намаганняў настаўнікаў і бацькоў, раскрываецца дзеянісна-адносінная канцепцыя выхавання, паказана роля актыўнасці чалавека ва ўласным развіцці. Усё гэта адпавядае аднаму з ключавых палажэнняў сучаснай тэорыі і практикі выхавання, якая разглядае вучня не толькі ў якасці аб'екта педагогічных уздзеянняў, але і актыўнага суб'екта, эффектуя развіццё якога, як адзначае аўтар, працякае як працэс самаразвіцця і ажыццяўляеца шляхам уключэння вучня ў разнастайныя віды дзеянісці і стымулявання іх унутранага імкнення да самаудасканалення.

Трэба адзначыць лагічную стройнасць падручніка, якая ў многім вызначаецца паказанай у I раздзеле цеснай узаемасувяззю працэсаў навучання і фарміравання ў вучня ѿсацільных і духоўных адносін (асобасных якасцей). Цалкам апраўданым з'яўляеца ўключэнне ў II раздзел, які прысвечаны дыдактычным асновам школьнага навучання, спецыяльнай главы "Навучанне як працэс асобаснага развіцця вучня і яго даследаванне ў дыдактыцы". У ёй па-новаму даецца вызначэнне сутнасці адукцыі як працэсу і выніку засваення вучнямі не толькі навуковых ведаў, практичных уменняў і навыкў, але і звязаных з імі способаў разумова-пазнавальной і творчай дзеянісці, светапоглядовых і маральна-эстэтычных ідэй.

Да істотных вартасцей падручніка трэба аднесці імкненне аўтара раскрыць практывічныя механізмы авалодвання вучнямі зместам школьнай адукцыі. Такі падыход добра відаць у главах аб сутнасці працэсу навучання, яго методах

і формах арганізацыі. У прыватнасці, вызначаючы навучанне як важнейшую педагогічную катэгорыю, І.Ф.Харламаў акцэнтуе ўвагу на тых яго прыкметах, якія стымулюванне педагогам актыўнасці вучняў у працэсе іх вучэбна-пазнавальнай дзеянісці, развіццё памяці, мыслення і творчых здольнасцей, уласканальванне вучэбных уменняў і навыкў і інш. На глыбокай психалагічнай аснове раскрываецца ўнутраная структура працэсу навучання.

Павышэнню прыкладнога значэння падручніка садзейнічае выкарыстанне фактава с школьнай практикі, асабліва з вопыту настаўнікаў гомельскіх СШ №№10, 28, 56 і інш. Шмат такога матэрыялу ў главах аб тэарэтычных і метадалагічных асновах навучання. У прыватнасці, у главе аб формах навучання шырокая прадстаўлены метадычны новыя ідэі вядомых настаўнікаў-наватараў В.Ф.Шаталава, Я.М.Іванова, І.П.Волкава. Усё гэта дазволіла пазбегнуць празмернай навукападобнайсці, якая ўласціва асобным педагогічным дапаможнікам, аўтары якіх па тых або іншых прычынах адварыўшы ад жыцця школ і выкладчыцкай дзеянісці ў ВНУ.

Такое ж спалучэнне тэарэтычнай і метадычнай накіраванасці ўласціва і для III раздзела падручніка, у якім паслядоўна рэалізуецца канцептуальная ідэя аўтара аб дзеянісцым харкторы выхавання, яго накіраванасці на фарміраванне ў вучняў асобасных уласцівасцей і якасцей: маральных, эстэтычных, фізічных. Працэс іх развіцця раскрываецца прафесарам І.Ф.Харламавым з пункту погляду ўнутранай структуры асобаснай якасці, засвоіўшы якую лёгкую зразумець арганізацыю-метадычную сутнасць выхаваўчай работы ў школе. Канкрэтнае ажыццяўленне структурна-арыентаваны падыход да фарміравання асобасных якасцей знайшоў у главах аб маральных выхаванні вучняў, развіцці ў іх патрыятызму і культуры міжнародных адносін, працалюбства і дысцыплінаванасці, аб эстэтычным і фізічным выхаванні школьнікаў. Фактычна ўпершыню ў вучэбнай літаратуре па педагогіцы знойдзены адзінны падыход да арганізацыі выхавання, які лёгкі рэалізуецца на працэсы і накіраваны на ўсебаковае развіццё вучняў.

Істотная новізной адрозніваета глава аб структуры дзеянісці настаўніка і яго прафесіянальным росце, якая змешчана ў раздзеле "Пытанні школазнаўства". У ёй выдзелены такія этапы станаўлення прафесіяналізму настаўніка, як педагогічнае майстэрства, педагогічнае майстэрства, педагогічнае творчасць і наватарства. Гэты, як і ўвесь матэрыял падручніка ў цэлым, будзе вельмі карысным для ўсведамлення будучымі і працуючымі ў школе настаўнікамі навукова-метадычных пытанняў школьнага навучання і выхавання.

Ф.КАДОЛ, дацэнт кафедры педагогікі.

1996 г. кітайскіе правительства выделило 69 млрд. юаней, чтобы заполнить дефицит государственных предприятий. Эта сумма соответствует 9,2% от общих финансовых расходов правительства в год.

2. Об инфляции.

С 1991 г. по 1995 год средний темп роста цен составил 11,4%.

3. О сельском хозяйстве.

Население Китая составляет 21% от общемирового населения, а площадь пахотных земель составляет 7% от общемировой площади. С 1995 года темпы роста сельского хозяйства уменьшились из-за недостатка денежных вложений в него и повышения себестоимости продукции, что привело к уменьшению производительности и сокращению площади пахотных земель.

4. О занятости населения.

С 1985 до 1994 г. коэффициент безработицы увеличился и составил 2,8% в городах.

Но самой большой проблемой в Китае является возможное развитие экономики по японской модели.

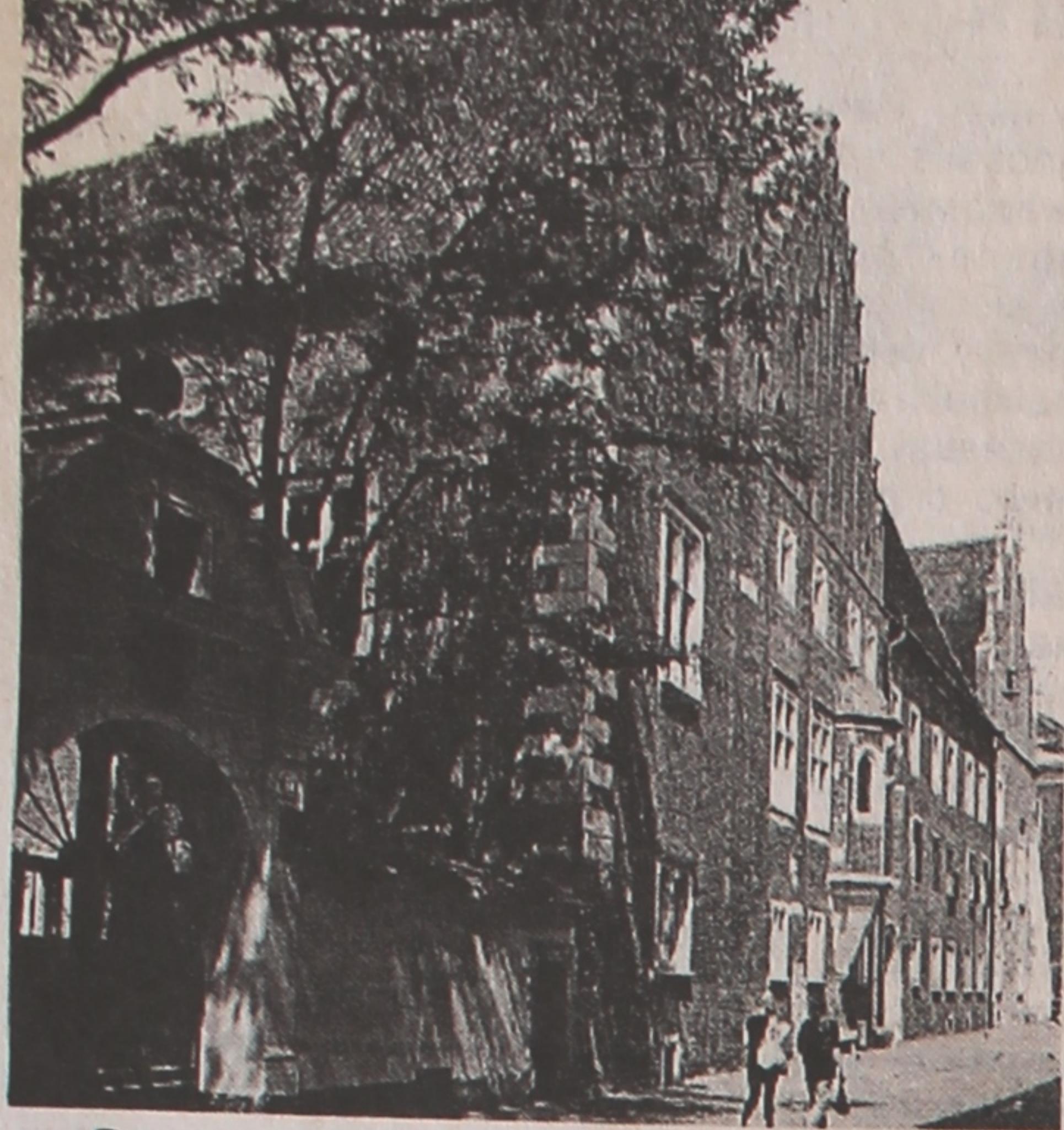
Японские предприятия уже прошли стадию трения и конфликтов, поэтому в настоящий время, особенно в связи с кризисом в Юго-Восточной Азии, стала очевидной разница между Японией и Америкой. Значит, китайские предприятия так же, как и японские, ждут те же проблемы.

ЧЖАН ЖУН ЖУН, студентка гр.ЭУ-53 экономического факультета.

Гомельскі ўніверсітэт

10 год з імем
Ф.Скарыны

ТУТ ВУЧЫЎСЯ СКАРЫНА

З усіх гарадоў, дзе жыў, вучыўся ці працаваў наш славуты першадрукар, мне давялося пабываць толькі ў Палацку і Вільні. Прауда, тут з часоў Скарыны амаль нічога не засталося. Іншая справа Кракаў, Падуя, Прага і Калінінград (Крулявец). Здавалася, што там слядоў Скарыны больш. Марыу праисці па ягонай дарозе да канца — да Прагі. І вось мара начала збывацца.

Цэльных 30 дзён у кастрычніку г.г. пашчасціла мne дыхаць тым паветрам, хадзіць па тых вуліцах старога Кракава, вучыцца ў Ягелонскім універсітэце, якія натхнялі ў свой час

Ф.Скарыну, узнялі яго на першую сур'ёзную прыступку ў чароўную і бясконную краіну ведаў.

Гэта ўніверсітэт шчаслівай магчымасці я абавязаны. Міжнародны асацыяцый беларусістай, я к ую ўзначальвае дырэктар Национальна гарадскому асветнага цэнтра імя Ф.Скарыны, доктар філалагічных навук, прафесар А.В.Мальдзіс. Ен пазнаёміў рэдакцыю польскамоўнага часопіса ў Пaryжы "Культура" і яе дырэктара па публікацыях Ежы Гедройца з музеем-лабараторыяй Ф.Скарыны нашага універсітэта і з маймі артыкуламі пра Ф.Скарыну. Ежы Гедройц — даўні і заўзяты прыхільнік беларускай мовы і культуры, засікаўлены ў навуковым развіціі скарыназнавства. Імкнучыся папоўніць рады даследчыкаў творчай спадчыны Скарыны, стварыць лепшыя магчымасці для іх працы, ён пахадайнічаў перад старшыней праулення Таварыства апекі над Архівам Літаратурнага інстытута ў

Пaryжы Марэкам Краўчыкам аб выдзяленні мне месячнай стыпендіі для навуковай стажыроўкі ў Кракаўскім (Ягелонскім) універсітэце. Шаноўны Марэк Краўчык выканаў просьбу Ежы Гедройца і прыслаў афіцыйнае запрашэнне.

І вось я атрымаў сваю стыпендію ў Варшаўскім офісе Таварыства і накіраваўся ў Кракаў.

Ва універсітэце пайшоў з усімі сваімі камандзіровачнымі дакументамі да праектара па міжнароднаму супрацоўніцтву, доктара габілітаванага, прафесара Марэка Шымоньскага. Пан праектар вельмі щёлпа прыняў мяне, передаў прывітанне не толькі рэктару нашага універсітэта Л.А.Шамяткову, але і вітаў уесь беларускі народ.

Інстытут усходнеславянскай філалогіі знаходзіцца недалёка ад галоўнага корпуса універсітэта. Ім кіруе доктар габілітаваны, прафесар Люц'ян Суханэк. З ім таксама атрымалася прыемнае для мяне знаёмства. Радасна ўсведамляць, што паміж намі ўсталяваліся прыязныя адносіны і перада мной раскрыліся светлыя перспектывы супрацоўніцтва з гэтым інстытутам і штоквартальным часопісам "Slavia Orientalis", які рэдагуе гэты паважаны прафесар.

Навуковая вынікі стажыроўкі — тэма адпаведнага

артыкула. Тут жа хочацца пазнаёміць студэнтаў і выкладчыкаў нашага універсітэта з гісторыяй Кракава і яго акадэміі да 1504 года, калі сюды прыехаў Скарына.

Кракаў — першая сталіца Польскай дзяржавы ў XI-XVI ст.ст., трэці горад краіны па колькасці насельніцтва. Узнік на месцы паселення племя вісян у VIII-X стагоддзях. У часы Скарыны горад складаўся з каралеўскага замка на ўзгорку Вавель над Віслай, меў комплекс пабудоў, якія ўзводзіліся ў XIII-XVII ст. На поўнач ад узгорка размяшчалася горад, які цяпер атрымаў назыву Старэ място. У горадзе былі фрагменты умацавання канца XIII-XIV ст.ст. з надваротнымі вежамі і барбаканам (1498-1499),

раманскі касцёл святога Андрэя, калі 1090 г., гатычныя касцёлы дзеевы Марыі, калі 1360-1548 гг., у інтэр'еры якога вітражы канца XVI ст.; алтар, выкананы Вітам Стошам у 1477-1489 гг. (размова пра яго будзе ісціасобна), памяшканне Кракаўскай акадэміі Калегіум Маюс (закончана ў XV ст.), дамы ў стылі рэнесансу з прыгожымі атыкамі, скульптурнымі парталамі і аркаднымі ўнутранымі дворыкамі, наилепшае ўяўленне аб якіх дае захаваны да нашага часу дауні будынак акадэміі Калегіум Маюс.

К.УСОВІЧ,
загадчык музея-
лабараторыі Ф.Скарыны.
(Працяг будзе).

СИМВОЛИКА ЗНАКА И СИГНЕТА
ФРАНЦИСКА СКОРИНЫ

Существует множество вариантов прочтения знака и сигнеты С., выдвинутых различными авторами. Предлагаемая автором версия получена при помощи обычного метода иконологического анализа, дополненного, как и при анализе знаменитого портрета первопечатника, средневековой символикой букв и цифр, а также кирилицы.

В знаке "весы" из множества значений для нас интересны буквы Т — микрокосм-человек, и Д — учёный. Букву Т, символ человека, изобразил на плаще св. Антония И.Босх в своей картине "Искушение Св. Антония" (Мадрид). Астрологическое значение этой буквы — солнце. Итак, получаем значение знака: учёный человек подобен солнцу. В эпоху Скорины слово "ученый" понималось как человек, который знает об истинном знании.

Скорина жил в эпоху зарождения мощного движения пансофизма. В Праге в среде придворных гуманистов и художников получили большое распространение изображения Аполлона-Гелиоса. Позже в рудольфинскую эпоху они уступили место изображениям Минервы, символизирующей интеллект.

Сигнет Скорины с изображением солнца и луны, вероятно, аналог его личной печати врача. Существует латинское выражение "солнечное искусство (врачевания)".

Аполлон — повелитель болезней. Он же и Мусагет. По концепции Макробия, муз

истории Клио руководит движением луны. В ту эпоху основным источником истории рода людского являлся текст "Библии". Начальная буква слова "солнце" в кирилице — слово, а луны — люди. "Слово людям". С — мировое существо, помощь, Л — воспитание, учёный. Солнце и луна символизируют получение и передачу знания, дисциплину и доктрину. В латинском языке слово дисциплина — почти синоним слова "знание". Примечательно встречение слова discipula в контексте: Luminis solis lunadis — cipula — подражательница, научившаяся чужому свету, чужесветящаяся. Рядом доктрина, доктор. Среди красивых названий докторов-Учителей той эпохи "светящийся" доктор, принадлежавший автору "Великого искусства" — Р.Луллию. Идеограмма сигнета — помочь людям, духовное врачевание общества светом знаний, в том числе и истории рода людского. Сигнет — образное воплощение графического знака Скорины, понятен их постоянный дуэт в изданиях Скорины.

В заключение хочу обратить внимание читателей на близость начертания знака Скорины к знаменитому рисунку Леонардо да Винчи с изображением пропорций фигуры человека, вписанной в квадрат и круг. Автор уверен в близости скрытой идеограммы этого рисунка идеограмме знака Скорины — прекрасный, гармонически развитый учёный человек.

Н.ПОЛКОВНИЧЕНКО,
преподаватель
изобразительного искусства
СШ №19.

О БЕДНОМ СПОРТСМЕНЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО

С удовлетворением прочел в газете "Гомельскі ўніверсітэт" (№12 от 1 сентября с.г.) о расширении перечня победителей и призеров олимпиад различного уровня по общеобразовательным предметам, зачислявшихся в число студентов без вступительных экзаменов. Способности, проявляемые учениками в школьном возрасте, как правило, предопределяют возможность подготовки из их числа специалистов высокого профессионального уровня.

В число выпускников школ, имевших льготы при поступлении в университет, включены обладатели дипломов университетских олимпиад по физике и математике, школьные медалисты зачислялись по итогам собеседования на целый ряд специальностей и т.д. Даже занявшие 4-10 места на областных олимпиадах по ряду школьных предметов пользовались правами медалистов.

Думается, на спортивных соревнованиях международного и республиканского уровня победить столь же сложно и престижно, как и занять место в первой

БП ВЛЯМ
По поручению коллектива кафедры легкой атлетики и лыжного спорта В.МИХАЛЕНЯ, доцент.

ЁН УЗНАЎЛЯЕ НАШЫ ТРАДЫЦЫІ

У нас на філфаку адбылася цікавая сустрэча з Мікалем Фёдаравічам Макарцовым, рэжысёрам-пастаноўшчыкам рэспубліканскіх нацыянальных свят. На працягу адной гадзіны мы з вялікім захапленнем праслушалі змястоўную расказы аб вялікіх рэспубліканскіх святах, якія праходзілі на баранавіцкай зямлі, у Тураве, Друцку, Орши, Пінску, Мінску і іншых кутках Беларусі. Найвялікшую цікавасць выклікалі расказы аб 200-годдзі Адама Міцкевіча, Яна Чачота, 500-годдзі Мірскага замка, юбілеі Мінска, 600-годдзі Карэлічаў. Таксама Мікалай Фёдаравіч расказаў нам аб Паўлюку Багрыме, крашынскім кавалі. Да нас дайшоў толькі адзін верш яго, але аб ім напісалі цэлую кнігу. Яшчэ мы даведаліся аб планах рэжысёра на будучае.

У канцы сустрэчы ён прапанаваў нам свае кнігі "Каб не перасохла крыніца", "Тураўская легенда" і "Слова пра творца". Усе, хто набыў яго кнігі, таксама атрымалі аўтографы аўтара. Увогуле сустрэча атрымалася вельмі цікавай і змястоўнай.

Алеся ШУЦІКАВА,
студэнтка гр.Б-12
філалагічнага факультета.

Алексей ФЕСЬКОВ

РЫБКА ЗОЛОТАЯ

Я поймаю
Золотую рыбку,
Ту, что прадед
Отпустил когда-то,
И с улыбкой
На ее улыбку
Придержу
Могучего собрата.
Стану сам
Богатым и веселым,
Одарю красавиц
Без оглядки,
Прогуляюсь
По уставшим селам,
Сам вскопаю
Под капусту грядки...
Неустанно
Стану ждать разлива
Близких к морю
Быстро текущих вод,
По которым сказочно
Незримо
Приплывет та рыбка,
Приплывет!

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактав, цытат, эканамічных даных, асабістых імян, геаграфічных называў іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытым публікацыям. Рэдакцый можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь сумесна з Брасцкім дзяржаўным універсітэтам правялі навукова-практычную канферэнцыю "Светапогляд і навука на рубяжы трэцяга тысячагоддзя". Усяго на канферэнцыю было прадстаўлена 145 дакладаў, працавала 7 секцый, якія разглядалі розныя аспекты навукі, светапогляду, адукацыі, пытанні гуманітарных, прыродазнаўчых і фізіка-матэматычных навук, прафесара Яроміна; "Навуковая карціна свету і яе роля ў міждысцыплінарным сінтэзе ведаў" - доктара філософскіх навук, прафесара Л.Ф.Кузняцовой. Асаблівую цікавасць выклікаў даклад

Рэспублікі Беларусь, Расіі, Украіны, Польшчы. На пленарным пасядженні былі заслушаны даклады: "Навука ў сучасных свеце" - доктара хімічных навук, акадэміка, прафесара Н.Я.Ярчака; "Перспектывы развіцця анатоміі раслін у трэцім тысячагоддзі" - доктара біялагічных навук, прафесара Яроміна; "Навуковая карціна свету і яе роля ў міждысцыплінарным сінтэзе ведаў" - доктара філософскіх навук, прафесара Л.Ф.Кузняцовой. Асаблівую цікавасць выклікаў даклад

доктара тэхнічных навук, прафесара, ганаровага члена міжнароднай Акадэміі прыкладной радыёэлектронікі В.Я.Авяр'янава, які ў сваім выступленні закрануў пытанні гравітацыі, што зацікавілі яго 20 гадоў назад, пропанаваў новы погляд на Сонечную сістemu і Зямлю.

Ад нашага ўніверсітэта на секцыі фізіка-матэматычных навук былі прадстаўлены даклады студэнтаў фізічнага факультета С.Белавусавай і аўтара гэтых радкоў "Аб

метадалогіі пазнання фізічнага свету", выкладчыцы Т.П.Жалонікай "Фарміраванне навуковага светапогляду студэнтаў у працэсе выкладання прыродазнаўчых навук".

Канферэнцыя прашла цікава, закранула грунтоўныя і важныя пытанні светапогляду, добра была прадумана і праведзена культурная праграма. Па выніках канферэнцыі выдадзены зборнік матэрыялаў.

Н.ВОЛКАВА,
студэнтка IV курса
фізічнага факультета.

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА Ў ГІСТАРЫЧНЫМ АСПЕКЦЕ

10 снежня 1948 года аднаголосна была прынята Усеагульная дэкларацыя правоў чалавека, што заклала асновы міжнародна-прававой абароны правоў чалавека, якім мы кіруемся і сёння. У ёй замацаваны асноўныя права асобы, якія належаць кожнаму чалавеку на Зямлі і ўключаюць у сябе грамадзянскую і палітычную права, а таксама шырокі спектр культурных, сацыяльных і эканамічных правоў (у тым ліку права на адукацыю, працу, адпачынак).

Пяцьдзесят гадоў назад свет сказаў: "Больш ніколі - жорсткасцям другой сусветнай вайны" і абвясціў, што кожны чалавек, незалежна ад таго, дзе ён жыве і чым займаецца, мае права, якія павінны выконвацца пры ўсіх абставінах.

З часу прыняцця Усеагульной дэкларацыі правоў чалавека былі распрацаваны і прыняты многія іншыя міжнародныя пагадненні габальнага і рэгіянальнага характару для забеспечэння дадатковай міжнародна-пра-

вавой абароны правоў чалавека. Напрыклад, у 1966 г. былі прыняты Міжнародны Пакт аб экалагічных, сацыяльных і культурных правах, у 1984 г. з'явілася Канвенцыя супраць катавання.

У Еўропе дадатковымі прававымі механізмамі праваабароны служаць Еўрапейская Канвенцыя абароны правоў чалавека і асноўных свобод (1950) і Канвенцыя супраць катавання (1987), а таксама дзеянасць Еўрапейскага суда па правах чалавека.

Пасля падзеі

17 лістапада моладзь усяго свету адзначала свята - Міжнародны дзень студэнтаў. Мы былі запрошаны на першы рэспубліканскі фестываль, арганізаваны ў яго гонар. Наш ўніверсітэт прадстаўлялі таксама 5 студэнтаў з КНР, якія вучачы на эканамічным факультэце.

І вось наш аўтобус прыпыняеца калі будынка канцэртнай залы "Мінск". Ужо тут адчувалася святочная атмасфера.

Перад пачаткам канцэрта ў холе была арганізавана мастацкая выстаўка народнай творчасці розных краін. Мы азнаёмліліся з беларускай народнай творчасцю, а таксама Ірана, Карабеўства Непал, Лівана, Афрыкі і іншых

краін. Тут жа журналісты беларускага тэлебачання бралі інтэрв'ю ў замежных студэнтаў - гасцей фестывалю.

Пасля невялікай афіцыйнай часткі адкрыцця фестывалю пачалося тэатралізаване прадстаўленне, якое вялі вядомыя вядучыя беларускага тэлебачання Ларыса Грыбалёва і Ягор Хрусталёў. Першая частка канцэрта - выступленні замежных студэнтаў, якія атрымліваюць адукацыю ў Беларусі, сярод якіх гучалі песні студэнтаў КНР, курдскія народныя песні ў выкананні студэнтаў з Ісламскай рэспублікі Іран, спадабаўся ўсім ліванскім танец, танец "Бог Сонца" студэнтаў з Шры-Ланкі.

Поруч з замежнымі студэнтамі цудоўную праграму прадставілі студэнты з Беларускай дзяржаўнай політэхнічнай акадэміі (ансамбль "Каханачка", тэатр-студыя "Калізей", ансамбль "Дружба", балет "Безумны Макс", ансамбль народных інструментau), а таксама КВЗ "Задаралася і горш" Ваеннай акадэміі Рэспублікі Беларусь.

У завяршэнні канцэрта для студэнтаў выступілі зоркі беларускай эстрады: Дзмітрый Смольскі, Андрэй Хлястоў, Ліка і іншыя. А пасля канцэрта ўсіх чакала маладзёжная дыскатэка, якая ўключала ў сябе праграму "Гульня народу свету".

На працягу ўсяго вечара не змаўкалі жарты, віншаванні

і пажаданні на розных мовах. Было вельмі прыемна бачыць столькі вясёлых твараў. Заснавальнікамі фестывалю было прапанавана праводзіць такія святы кожны год, што было падтрымана з вялікай ініцыятывой.

Карыстаючыся выпадкам, мы хочам падзякаваць рэктарат нашага ўніверсітэта, а таксама асабісту арганізатору нашай паездкі прарэктара па культурна-асветніцкай работе А.В.Лысянкова. Мы атрымалі вялікае задавальненне ад гэтай паездкі, цёплых адносін і атмасфери свята.

**Аксана БАБАКОВА,
Вольга ІГНАЦЕНКА,**
студэнткі II курса
фізічнага факультета.

Зімовы горад.

ЗАСНАВАЛЬNIK — Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрес: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21. Зарэгістравана ў Дзяржкамдруку 26 чэрвяна 1996г. Рэгістрацыйны № 263

Спонсар газеты — прафком студэнтаў.

Газета набрана и сверстана на настольно-издательском комплексе ИВЦ ГГУ, отпечатана на фабрике "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 1.

Рэдактар
Ул.П.БАЛОГА

Аб'ем 1 друк. арк.
Тыраж 1.000 экз.
Заказ 552
Падпісаны да друку 4.12.98.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ імя Ф.СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасад па кафедрах:

- ВМ і праграміравання -- асістэнта;
- бухуліку, кантролю і АГД -- дацэнта, асістэнта;
- аўтаматызаваных сістэм апрацоўкі інфармацыі -- асістэнта;
- правазнаўства -- асістэнта.

Тэрмін падачы заяў - не пазней 1 месяца з дня апублікацыі паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г.Гомель, вул.Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты матэматычнага факультета, кафедра фізвыхавання і спорту, спартклуб выказваюць глыбокое спачуванне намесніку дэкана матфака па выхаваўчай работе і спорту, старшаму выкладчыку ГАЛАВАЧУ Уладзіміру Аляксандравічу з выпадку напаткаўшага яго гора - смерці МАЦІ.